

PERCUSSió 2
PERCUSIÓN 2
PERCUSSION 2

Xavier Bertomeu

DINSIC
Publicacions Musicals

PERCUSSIÓ 2

Disseny coberta: Lluïsa Jover
Fotografies: Xavier Bertomeu
Maquetació: DINSIC GRÀFIC

1a edició: juny de 2004

© **Copyright: Xavier Bertomeu**

© **Drets d'edició cedits a: DINSIC Publicacions Musicals**
Santa Anna, 10, E 3 - 08002 Barcelona

Impress a Cálamo, Producciones Editoriales, S.L.
Vía Augusta, 2 bis, 5a planta, 08006-Barcelona

Dipòsit Legal: B-27.862-2004
ISBN: 84-95055-92-9
ISMN: M-69210-232-8

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, comprenent-hi la reprografia i el tractament informàtic, com també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor o entitat autoritzada, i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

DISTRIBUEIX: DINSIC Distribucions Musicals, S.L.
Santa Anna, 10, E 3a – 08002 Barcelona
tel. 93 318.06.05 – fax 93 412.05.01
e-mail: dinsic@dinsic.com
<http://www.dinsic.com> - <http://www.dinsic.es>

Llibre presentat al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya per a la seva homologació, amb data de 18.05.2004.

Xavier Bertomeu

PRÒLEG

L'any 1995 es va publicar el primer llibre d'aquesta col·lecció dedicada a la percussió, que tal i com introduïa el seu autor, Xavier Joaquin i Planes (a.c.s.), "està pensada per ajudar a l'ensenyament de la percussió en el Grau Elemental dins del nou marc dels estudis musicals que proposa la LOGSE".

Ja han passat uns quants anys des que vaig col·laborar en aquell *Percussió 1*, i amb l'experiència del temps transcorregut es presenta aquest *Percussió 2* que, d'una banda, és una continuació de l'esperit que el meu mestre i amic Xavier Joaquin va donar a l'ensenyament de la percussió en la primera etapa educativa, i de l'altra, la introducció de tot un seguit de noves aportacions.

En relació amb la continuïtat, *Percussió 2* és un pas més, amb exercicis i estudis, per a l'aprenentatge tècnic dels diversos instruments que configuren el programa de Grau Elemental de Percussió. Els temes populars també hi son presents –de vegades interpretats amb instruments diferents, tot donant la possibilitat de tocar-los en conjunt–, i també l'ampliació de coneixements sobre les característiques i els fets històrics dels instruments que anem estudiant. No obstant s'introdueixen nous instruments: la bateria, els bongós, etc. Començarem a conèixer alguns fragments orquestrals, en els quals participen instruments de percussió i treballarem la multipercussió o l'estudi amb petits "sets" de percussió.

Per finalitzar, amb *Percussió 2* s'adjunta un CD amb la majoria dels fragments musicals inclosos al llibre, enregistrats en dos formats: àudio (lector de CD) i arxiu "midi" (lector "midi files"); així, amb la utilització de llibre i CD, ampliïm, encara més, les possibilitats d'estudi de la percussió.

PRÓLOGO

En 1995 se publicó el primer libro de esta colección dedicada a la percusión, que tal como introducía su autor, Xavier Joaquim i Planes (q.e.p.d.), “está pensada para ayudar al educador de la percusión en el Grado Elemental dentro del nuevo contexto de los estudios musicales que propone la LOGSE”.

Pasados ya unos años desde que colaboré en el mencionado *Percusión 1*, y con la experiencia del tiempo transcurrido, se presenta este *Percusión 2* que, por una parte, supone una continuación del espíritu que mi maestro y amigo Xavier Joaquim dio a la enseñanza de la percusión en la primera etapa educativa, y por otra parte, la introducción de un conjunto de nuevas aportaciones.

En relación con la continuación, *Percusión 2* significa un nuevo paso, con ejercicios y estudios, en el aprendizaje técnico de los diferentes instrumentos que conforman el programa de Grado Elemental de Percusión. Los temas populares también se hallan presentes –a veces interpretados por distintos instrumentos, ofreciendo así la posibilidad de tocarlos en conjunto–, así como la ampliación de conocimientos sobre las características y los hechos históricos de los instrumentos que vamos estudiando. No obstante, se introducen nuevos instrumentos: la batería, los bongos, etc. Empezaremos a conocer algunos fragmentos orquestales, en los que participan instrumentos de percusión y trabajaremos la multipercusión o estudio con pequeños “sets” de percusión.

Para finalizar, se adjunta a *Percusión 2* un CD con la mayoría de los fragmentos musicales incluidos en el libro, grabados en dos formatos: audio (lector de CD) y archivo “Midi” (lector de “midi files”); así, con el uso de libro y CD, ampliamos, aún más, las posibilidades de estudio de la percusión.

PROLOGUE

The first book in this collection devoted to percussion was published in 1995, and as its author the late Xavier Joaquim i Planes noted in his introduction, "it is intended to help percussion teachers working at the elementary level in the context of the new syllabuses coming in".

Now that a few years have gone by since I was involved in that *Percussion 1*, and with the experience acquired in the interim, this *Percussion 2* is now being presented, it serving partly to continue on with the spirit that my master and friend Xavier Joaquim brought to the teaching of percussion in the earliest educational phase, and partly to introduce a set of new contributions.

On the continuation side, *Percusión 2* means a step forwards, with exercises and studies, in learning the techniques for the various instruments used in the Elementary-grade syllabus for Percussion. Folk tunes are also included – sometimes for playing on various instruments and thus offering the chance to play them in ensembles – as well as further study of the nature and historical background of the instruments being studied. However, new instruments are introduced: the drum kit, bongos etc. We will start becoming acquainted with orchestral excerpts involving percussion instruments, and work on multi-percussion or studies involving little "sets" of percussion instruments.

Lastly, a CD comes with *Percussion 2* containing most of the musical excerpts included in the book, recorded in two different formats: as audio (for playing on a CD) and as Midi files (for playback by Midi-file systems); by using both the book and the CD, the possibilities for studying percussion can be taken further still.

ÍNDIX

ÍNDICE

CONTENTS

Pròleg	3
Prólogo	4
Prologue	5
La caixa / La caja / Snare-drum	7
Exercicis / Ejercicios / Exercises	7
Iniciació al <i>paradiddle</i> / Iniciación al <i>paradiddle</i> / Introducing the Paradiddle	7
Parts de la caixa / Partes de la caja / The parts of the drum	8
Estudis / Estudios / Studies	8
Dinàmiques / Dinàmiques / Dynamics markings	9
Estudis (continuació) / Estudios (continuación) / Studies (continued)	9
Cançons / Canciones / Songs	10
La lligadura / La ligadura / Tied notes	11
Exercicis / Ejercicios / Exercises	11
Vegem i recordem la síncopa / Veamos y recordemos la síncopa	
Seeing and recalling syncopation	11
Alguns símbols de repetició / Algunos símbolos de repetición / Some repeat signs	13
Cançons / Canciones / Songs	13
Introducció a les semicorxeres / Introducción a las semicorcheas	
Introducing the semiquaver	14
Estudis (continuació) / Estudios (continuación) / Studies (continued)	15
Exemples orquestrals / Ejemplos orquestales / Orchestral examples	15
Les timbales / Los timbales / Timpani (Kettledrums)	16
Exercicis / Ejercicios / Exercises	17
Estudis / Estudios / Studies	17
Cançons / Canciones / Songs	18
Les lligadures / Las ligaduras / Tied notes	19
Estudis de timbales / Estudios de timbales / Kettledrum studies	19
Cançons / Canciones / Songs	20
Els encreuaments a les timbales / Los cruces de los timbales / Crossing hands	21
Exercicis d'encreuaments / Ejercicios de cruces / Cross-hand exercises	22
Estudis / Estudios / Studies	23
La bateria / La batería / La batteria / The drum kit	24
Esriptura / Escritura / Notation	25
Exercicis / Ejercicios / Exercises	25
Posició en la bateria / Posición en la batería / The right way to sit at the kit	26
Col·locació dels peus / Colocación de los pies	
Playing the bass drum and hi-hat with the pedal	27
Cançons / Canciones / Songs	27
Més ritmes / Más ritmos / More rhythms	28
Cançons / Canciones / Songs	30

Multipercussió / Multipercusión / Multi-percussion.....	32
Exemples / Ejemplos / Exemples.....	32
Instruments de làmines / Instrumentos de láminas / Bar percussion instruments.....	35
Exercicis tècnics / Ejercicios técnicos / Technical exercises.....	35
Xilòfon / Xilòfon / The Xylophone.....	36
Cançons / Canciones / Songs.....	37
Exercicis tècnics / Exercicis tècnics / Technical exercises.....	38
Vibràfon / Vibráfono / Vibraphone.....	40
Tècnica: el <i>dampening</i> / Técnica: el <i>dampening</i> / Technique: damping.....	41
Exercicis preliminars / Ejercicios preliminares / Preliminary exercises.....	42
Practicant el <i>dampening</i> : cançons / Practicando el <i>dampening</i> : canciones	
Practising damping.....	43
<i>Glockenspiel</i> (joc de timbres) / <i>Glockenspiel</i> (juego de timbres)	
The Glockenspiel (play of bells).....	45
Cançons / Canciones / Songs.....	45
Marimba / Marimba / The Marimba.....	46
Cançons / Canciones / Songs.....	47
Petita percussió / Pequeña percusión / Small percussion instruments.....	48
L'esquella / El cencerro / Cow-bells.....	48
Alguns exercicis / Algunos ejercicios / Some exercises.....	50
Els palets / Los palos / Wood blocks.....	50
Exercicis / Ejercicios / Exercises.....	51
Els bongós / Los bongos / The bongos.....	51
Exercicis / Ejercicios / Exercises.....	52

ÍNDICE DEL CD / ÍNDICE DEL CD / CONTENTS OF THE CD

1. [Midi Data]	10. Every breath you take
2. Adeste Fideles	11. Satisfaction
3. Noche de paz	12. Petit preludi
4. Minueto (quintet op. 11, fragment)	13. Little John
5. Cu-cú cantaba la rana	14. Tengo una muñeca
6. Roman Carnival Overture (fragment)	15. Blanca nit
7. Quinze són quinze	16. This Old Man
8. Què li darem al noi de la Mare	17. Nobody knows
9. El lleó	18. Minuet en Sol M

LA CAIXA

LA CAJA

SNARE - DRUM

Exercicis (tècnica) / Ejercicios (técnica) / Exercises (technique)

1

D E D E D E D E D E D E D E D E

○ ● ○ ● ○ ● ○ ● ○ ● ○ ● ○ ● ○ ●

2

D D E E D D E E D D E E D D E E

○ ○ ● ● ○ ○ ● ● ○ ○ ● ● ○ ○ ● ● ○ ○ ● ●

3

D D D D E E E E D D D D E E E E

○ ○ ○ ○ ● ● ● ● ○ ○ ○ ○ ● ● ● ● ○ ○ ○ ○ ● ● ● ●

D = dreta / derecha / right (R); E = esquerra / izquierda / left (L)

Iniciació al paradiddle / Iniciación al paradiddle / Introducing the Paradiddle

El *paradiddle* (mot anglès) és una paraula que s'utilitza per definir una sèrie d'exercicis en els quals combinem cops simples i dobles de cada mà.

El *paradiddle* (vocablo inglés) es una palabra para definir una serie de ejercicios en los que combinamos golpes simples y dobles de cada mano.

'Paradiddle' is a word referring to exercises combining single and double hits by each hand.

4

D E E D E D D E D E E D E D D E

○ ● ● ○ ● ○ ○ ● ○ ● ● ○ ● ○ ○ ○ ● ○ ○ ●

5

D D E D D E D D E D D E

○ ○ ● ○ ○ ● ○ ○ ● ○ ○ ● ○ ○ ● ○ ○ ●

Cu-cú cantaba la rana

•Audio: track 5 •Midi: cucu.mid

Ⓒ-Ⓒ ♩ = 60

Estudis de timbales / Estudios de timbales / Kettledrums Studies

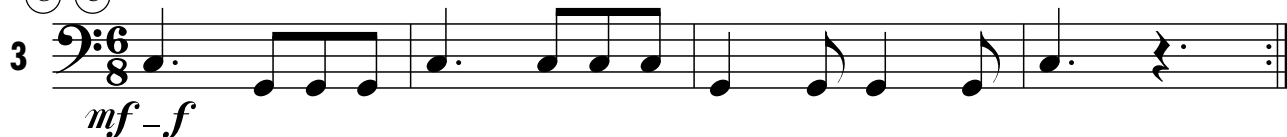
Ⓒ-Ⓒ ♩ = 60

Ⓒ-Ⓒ ♩ = 60

Ⓒ-Ⓒ

Ⓒ-Ⓒ

LA BATERIA

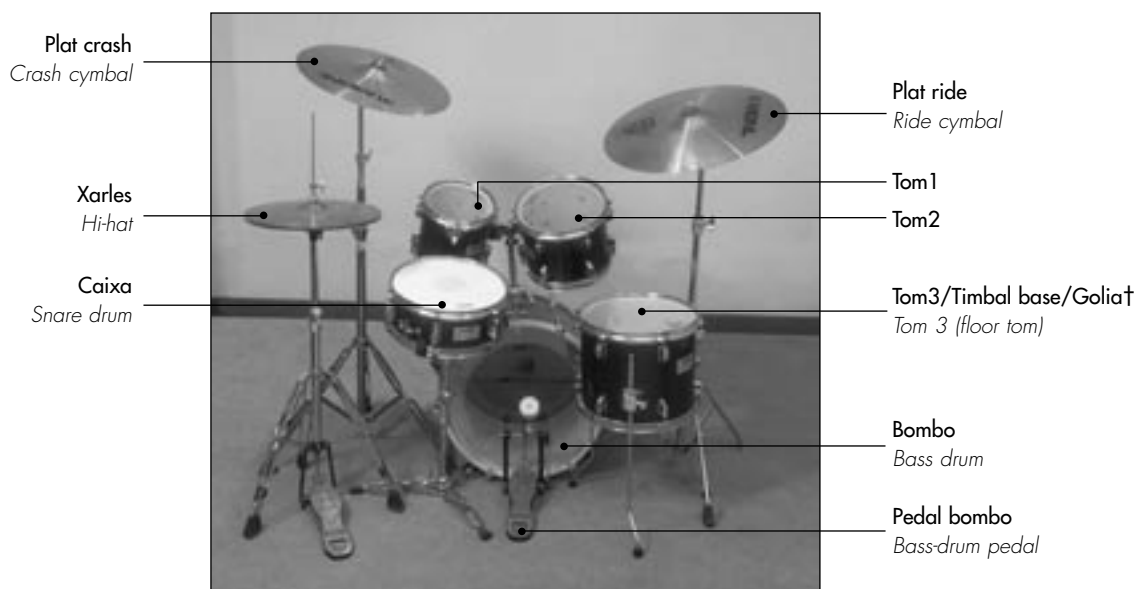
LA BATERÍA

THE DRUM KIT

Aquest és el nom d'un instrument que en realitat és un conjunt d'instruments de percussió. Els seus inicis són incerts i la quantitat d'instruments que l'han integrada ha variat durant la història. Avui dia la configuració més habitual és la següent: bombo (amb un pedal per poder-lo tocar amb el peu), caixa, *toms* (popularment anomenats també timbals; el *tom* més greu també el trobarem amb el nom de "timbal base" o "goliat"), xarles (suport amb dos plats que mitjançant un pedal accionat amb el peu fa que xoquin, tot imitant el so dels plats de xoc), plat *ride* (té com a ús bàsic marcar un ritme constant) i plat *crash* (té un so molt sec i això en condiciona l'ús).

Éste es el nombre que recibe un instrumento que en realidad es un conjunto de instrumentos de percusión. Sus inicios son inciertos y la cantidad de instrumentos que la han integrado ha ido variando a lo largo de su historia. Hoy en día la configuración más habitual es la siguiente: bombo (con un pedal para poder tocarlo con el pie), caja, *toms* (popularmente son llamados también timbales; el *tom* más grave recibe asimismo el nombre de "timbal base" o "goliat"), charles (soporte con dos platos que al accionar un pedal chocan imitando el sonido de los platos de choque), plato *ride* (tiene como utilización básica marcar un ritmo constante) y el plato *crash* (con un sonido muy seco, condicionando su uso).

This is the name given to an instrument that is really a set of percussion instruments. Its origins are not clear, and the number of instruments in it has been changing over time. Nowadays, the commonest form is: the bass or 'kick' drum (played with a foot pedal), the snare drum, the tom-toms (or 'toms', the big one being called the 'floor tom'), the hi-hat (two cymbals mounted on a support, played with a pedal, and imitating of cymbals banged together), the ride cymbal (used basically to tap out the beat), and the crash cymbal (with a very dry crashing sound used when that sound is needed).

El seu símbol és:

Su símbolo es:

Its symbol is:

